



**διωπηλὴ γλῶσσα τῶν δάκρυών, ἡ ἐνοῦσα κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν τὰ χεῖλα μας εἰς ἐν τελευταῖον φίλημα ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ μετώπου Σου, μόλις μοι χρονγεῖ τὴν δύναμιν νὰ σ' ἀποχαιρετήσω, ἐν φὶ ποιήσις τῶν λέξεων ὥχρια εἰς τὴν ἀπειρον ποιήσιν τοῦ φερέτρου Σου, Ξάνθη Σιμωνίδου, ὅπόταν δὲ ἡ ψυχὴ ἀλγῆ, τότε ὁ νοῦς θορυβεῖται, τὸ πνεῦμα σκοτίζεται καὶ ἡ χειρὶς ἀδυνατεῖ γὰ χαράξῃ, ἔστω καὶ ἀπλᾶς γραμμάς, νὰ κομίσῃ ὁδῶν συμπλέγματα, τοῦ ἑντατισμοῦ Σου πανύστατα δῶρα. Ἀναγνωρίζω τὸν θριαμβὸν τοῦ θανάτου, καὶ τῷρα δὲ σὲ βλέπω νεκρόν, αἰσθάνομαι ἀσθενῆ τὰ χεῖλα μου διὰ νὰ φιλοτεχνήσω ἐλεγεῖον, διὰ ν' ἀποχαιρετήσω νεκρόν Σέ, τὸν κατ' ἔξοχὴν ἀντιπρόσωπον τῶν ἀδροτέρων τῆς γυναικείας καρδίας φίλατρων. "Οπου ἀνεξερεύνητο τοῦ Θείου τελοῦνται αἱ ἀποφάσεις, δὲν ἔχει τὴν ἴσχυν ἡ παρεμβολὴ τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου, ὅπως γλυκάνη ἐν τῇ ψυχῇ τῶν ἀπόνως δοκιμαζούμενων τὸν ἐκ τῆς συμφορᾶς βωδὸν λυγμόν.**

Καὶ ὅμως, καθὼς εἰς ὑπέρτατον αἰσθηταὶ θαυμασμοῦ, ἡ ἄφωνος ἔκφρασις, εἶναι ἡ συνήθης ἐκδηλώσις τῆς βαθείας καὶ μεγάλης εντυπώσεως, καὶ εἰς τ' ἀπρόσδοκα καὶ εἰς τὰ μεγάλα ἀτυχήματα, ὅπόταν ἡ καρδία βαθύτατα πληγώνται, μόνον τὰ δάκρυα, ποῦ ἀναβλύζουν ἢ τῶν ὀφθαλμῶν, τ' ἄφωνα αὐτὰ δάκρυα, ἀποδίδουσι τὴν δόδυνην ὑπὸ τὴν ὁποιαν παθαίνεται ἡ ψυχὴ!

Τοιούτον ἔγκαρδιον δάκρυ φίλου, δὺν περιέβαλλε διὰ τῆς εὔγενοῦς αὐτῆς ἐκτιμήσεως, εἶναι καὶ τὸ πρόσχειρον χαιρέτιμα, ὃ ἐν ὑπεροτάτῳ θίλψει ἀπειθύνει κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην πρὸς τὴν θυγατέρα τοῦ ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ "Οθωνος Προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ Ὑπουργοῦ τοῦ φιλοπάτριος Γερουσιαστοῦ τὴν πανεύμορφον κόρην, ἦς τὸ ἐκπαγλὸν σῦμα, μὲ τὰς ὀνειρώδεις γραμμάς τῆς ἀρμονίας, τῆς χάριτος καὶ τῆς κομψότητος, ἐθέρμανε πρὸς δλιγίστων ἐτὶ ἡμερῶν ἡ ζωὴ, ἀκίνητον δὲ καὶ ἀκαμπτον σῆμερον ἀναπάντεται ἀπνουν καὶ ψυχρὸν εἰς στρῶμα ἀνθέων καὶ ὁδοφύλλων. "Εχει καὶ ἡ γῆ τὰς προτιμήσεις καὶ τὰς συμπαθείας της, διακρίνει καὶ δὲ θάνατος, δὲ περικαλλῆς οὗτος καὶ θεῖος ἀγγελιαφόρος, ὅστις μᾶς ἐλευθερώνει ἀπὸ τὰ δεσμά τοῦ χρόνου καὶ μᾶς ἀποδίδει τὴν ἀνάπαυσιν, ἦν ἡ ζωὴ μᾶς ἐτάροξεν, ἔχων καὶ αὐτὸς τοὺς ἐκλεκτούς του.....



Γινώσκω πλέον, ὅτι αἱ ἀναμνήσεις τῆς μεγάλης ἐποχῆς, εἰς ἓν διεισδομεν τὴν ἀληθῆ ἐλευθερίαν ἡμῶν, εἶναι σῆμερον αἱ μᾶλλον λησμονημέναι: Νεώτεραι σελίδες ἔθνικῆς ἀδοξίας, ἄνευ φωτεινῶν γραμμῶν, ἀπέσβεδαν τὰς ἀναμνήσεις τῶν μεγάλων παραδόσεων καὶ ταπεινῶν παρόν, ὡς σκοτεινὴ δυίχλη, ἀπέκρουψε τῶν ἀθανάτων καὶ τακείνων ἔργων τὸν ἥλιον, ὅστις εὐηγγελίζετο νέας ἡμέρας χουσῶν

**Σ. Δ. Σ. Ἄντι παντὸς ἄλλον ἄρρενον εἰς τὴν ὡραίαν πολίτιδα τοῦ Ἀθηναϊκοῦ πτολιεύθρου **Ξάνθην Σιμωνίδου**, παραθέτομεν δίδυληρον τὸν ἀποχαιρετισμόν, δὺν ἀπηνθύννεν εἰς τὸν νεκρὸν τῆς ἐν τῷ Ναῷ τῆς Μητροπόλεως ὁ Διευθυντὴς τῆς «Ποικιλοπ. Στοᾶς» κ. Ιωάννης Ἀρδένης. Ὁ ἀποχαιρετισμὸς οὗτος τὸ πρῶτον δημοσιεύεται ἐν τῷ παρόντι τόμῳ.**

έλπιδων καὶ καθωδήγει τὴν ἀτυχήσασαν Πατρίδα ἡμῶν, ἃν δχι εἰς τὴν ὁδὸν τῶν θριάμβων, ἀλλὰ τούλαχιστον εἰς τὴν ὁδὸν τῆς τιμῆς



※ ΞΑΝΘΗ Κ. ΣΙΜΩΝΙΔΟΥ ※

ΤΟ ΓΕΝΟΣ Δ. ΧΑΤΖΙΣΚΟΥ

(Απέθανεν αἴφνις τὴν 29ν Αἰγαίουστον 1898 ἐν τῇ ἀμαξοστοιχίᾳ ἀπό 'Ρουμανίας  
εἰς Βιέννην καὶ ἐτάφη ἐν Ἀθηναῖς τὴν 18ην τοῦ ιδίου μηνός)

καὶ τοῦ καθήκοντος. "Ἐπρεπε νὰ ληδούνηθῶσιν οἱ ἔθνικώτεροι, οἱ  
ἄγνοτεροι καὶ ίδανικώτεροι συνδυασμοὶ τοῦ παρελθόντος καὶ νὰ παρα-

δοθώσιν εις τὴν λήθην οἱ ἀγῶνες, ἀφ' ὃν ἔροευσεν ἄφθονος ἡ δόξα τοῦ Ἐθνους, οἱ ἀγῶνες δι' ὃν κατηγορίσθη ἡ Ἑλληνικὴ ἐλευθερία καὶ τὰ ὄγκωματα, ἅτινα πρὸς τοὺς ἀγῶνας τούτους συνεδέθησαν.

πλήν ὅσον καὶ μὲν προγράψωντα σῆμερον τὰ δνειρα, οἱ πόθοι καὶ τὰ Ἐθνικὰ ιδεώδη, αἱ ἀναμνήσεις τῶν ἐποχῶν ἑκείνων θὰ διεγέρωσι πάντοτε νέα συναυτήματα καὶ οἱ στίλβουσα μνῆμα τῶν μεγάλων Ἀνδρῶν τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας θὰ φωτίζηται αἰώνιως ἐκ τῆς περιβαλλούσης τάς κορυφαῖς αὐτῆς λάμψεως. Τῶν ύπεροφάνων ἔκεινων χρόνων περιφανῆς ἀντιπρόσωπος ὑπῆρχεν ὁ πατήρ τῆς **Ξάνθης Σιωνίδου Δημήτριος Χατζίδοκος**, ἐπιζήλως εἰς τὴν παραδεκτὴν τῆς Ἐθνικῆς ἔξεγέρσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνούς ἐν τοῖς πρώτοις ἐργασθεῖς, καὶ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης, ἐπὶ μακρούς χρόνους ἐπιφανεῖς πορευεγκῶν τῇ Ἑλλάδι ύπηρεσίας.

νους ἐπιφανεῖς προσδενεγκάρ τῇ Βασιλείᾳ τοῦ Αἰγαίου.

Δὲν εἶναι ἀδύοδια ἡ στιγμὴ αὕτη, καθ' ἣν οὐδείς δόθαλμὸς μένει ἀδάκρυτος, ἐπὶ τῇ νέᾳ δεινῇ συμφορᾷ, πήτις ἔπληξε τὴν παρ' ἡμῖν διαπερπή τοῦ Χατζίσκου οἰκογένειαν, ὅπως ὑπομνήσω τὰς ἐκδούλευσεις αὕτης, ὅπως διατρέξω τὰ περιβλεπτά στάδια τῆς ὄλης προσωπικῆς δοάσεως τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ της. Ἀποσύνομος δὲ Εάγρη Στα-

πικούς ορδοεσών του μεγάλου αρχαιοτέρου πολιτισμού της. Τοσούτον μεγάλους δύναματος και ἀρετῶν κληρονόμους ή **Ξάνθη Σιγανίδου**, ήλθεν εἰς τὴν ζων τῷ 1851, κεκοδυμημένη δι' ὅλων τῶν χαρούτων, δι' ὧν ὁ Δημιουργός στολίζει εὐνόημενα πλάσματα αὐτοῦ. Γεννηθεῖσα κόρην ἐν οἴκῳ ἐπιφανεῖ τῆς Πατοΐδος και ἀγαπωμένη, ὑπὸ τὰ διδάγματα και τὴν διαπαιδαγώγησιν ἀνεκτιμήτου Μητρός, ἐπὶ τοῦ διδάσσοντος διὰ νὰ ἴσῃ νεκράν τὴν ἀγαπημένην της θυγατέρα, εἰς ἣν μετέδωκε τὰ ὑποδείγματα τῆς ἀληθοῦς μυτρικῆς ἀπόστολῆς, διὰ νὰ θάψῃ φίλατα τέκνα και νὰ ὑποστῇ τόσα πένθη, περιστοιχίουμένην ὑπὸ ἀδελφῶν ἐφαυτῶν και χαρισμάτων, εὐλόγως ἥδυνατο νὰ προσμειδῇ εἰς τὸ μέλλον, πλήνος ἐλπίδος, ὅτι τὴν εὐδαιμονίαν ἔμελλε νὰ δρεψῃ ἐν τῷ λειμῶνι τῆς ζωῆς. Ἀνετράφη, ὑπὸ τὰς γνησίως Ἑλληνικὰς ἡμινεύσεις τοῦ τετιμημένου οἴκου της και μοιρᾶ εὐεργετικήν και γόνισδα ἐσκόρπισε περὶ τὸ λίκον της τὰ σπανιώτερα και χαριστέρα αὐτῆς δῶρα και δι' αὐτῶν ἀφειδῶς ἐκόδυμος τὴν ἐρασμίαν παιδίσκην. Οὕτω διαπλασθεῖσα εἰς θήικην μόρφωσιν, εἰς μόρφωσιν γραμμάτων και ξένων γλωσσῶν, ἀνεφάνη Ἑλληνίς τελεία και ἀφοισιωμένη εἰς τὴν Πατρικήν παράδοσιν. Ἡκτινοβόλει πέριξ αὐτῆς τὸ καλόν, φυσικῶς, ἐνστικτώς, ἐν τῇ συναίσθησει τοῦ προσορισμοῦ της. Μὲ ἄπειρον καλωδύννυν, παραδειτικήν εὐσέβειαν, φιλοστοργίαν και ἀφοισιωσιν, μὲ τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς και τοῦ χαρακτῆρος, ἐν τῇ ἀγαθῇ και χριστιανικωτάτῃ καρδιᾷ της διασφήσουσα ἀμεταβλήτους τὰς ὑποθήκας τῆς Ἑλληνικῆς πίστεως και ἀρετῆς, ὃν ἦτο διαληθεστέρα ἐνσάρκωσις, ἀνεδείχθη πρότυπον Ἑλληνίδος συζύγου και μυτρός, μετὰ θαυμαστῆς ἀντοχῆς και καρτερίας και ἐν παλμοῖς ἀλλεπαλλήλων συγκινήσεων παρακολουθήσασα ἀπάδας τὰς μεταβολὰς τοῦ ἀνθρωπίνου μοιραίου και τοῦ πεπρωμένου τὰς ὕκληρας δοκιμασίας . . .

1

Τὴν ἐγνώσια καθ' ἡς ἡμέρας ἀκμάζουσα ἡ διάνοια καὶ ἡ καρδία ἡμιλάλωντο ν' ἀποδεῖξωσι τοῖς περὶ αὐτήν, ὅτι ἡ καλλονὴ τοῦ σώματος περιέκλειεν ἵστην καλλονὴν πνεύματος, κρίσεως καὶ αἰσθήματος. Εἰς πᾶν ἔθνος, ἀπὸ τῶν ἀσχαιοτάτων χρόνων ἡ καλλονὴ παρῆσεν ὁ μέγας τῆς γυναικὸς πλουτὸς, τὸ σκηνόφρον, τὸ διάδομα, ὁ θρόνος, τὸ κράτος αὐτῆς. Ὡς τέλειος τοῦ κάλλους τύπος ἐπροσωπουσὶν πάντοτε ἡ γυνὴ, πᾶσαι δ' αἱ τῆς καλλονῆς θεότητες ἵπποιξαν ἀνὰ τοὺς ἀσχαιούς λαοὺς γυναικες.

πιπροξαν ανα τους αρχαιους λαούς, ιναντος.  
Τις οίδεν ἀν ή ἀρχαια Ἑλλάς θ' ἀπεθανατίζετο, ἀν ή καλλιτε-  
χνια αὐτῆς θὰ προγένηται εἰς τοιοῦτον τελειότητος σημειον, ἐὰν αἱ  
γυναικεῖαι καλλοναι, ἔξ ὧν οἱ ιδόθεοι καλλιτέχναι μας ἥντλησαν τὰς  
περὶ τοῦ ὡραίου ἴδεας των, δὲν ἵσαν τοιαύτης ἐντελείας.

περὶ τοῦ ὡραίου ιωας τῶν, οὐκ οὐας τῶν, τοιούτων τέλειον, ἀγαλμάτῳ καὶ ζῶντα τύπον κάλλους ἀπετίσαι φέύπε τοδοῦτον θιλβεοὰς περιστάσεις ἀποδπαθεῖσα ἀπὸ τῶν

κόλπων τῆς ζωῆς **Ξάνθη Σιμωνίδου**, ἐν ἡλικίᾳ εἰσέτι ἀκμαίᾳ, καὶ τοι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν τὸ περιβάλλον τὴν ἐλληνικωτάτην μογῆν τῆς διάδομα ἡτο λευκόν, διετηρεῖτο δὲ μέχρις ἐσχάτων ἄψογος ἡ πρώτη καλλονή υπὸ τὴν θαυμασίαν κατάλεικον κόπιον.<sup>4</sup> Ἡ μογῆ τῆς ἀνεμίμνησκε τοὺς ὡραιοτέρους τύπους τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης. Υψηλὴ, μὲν κορυφὴ καρυάτιδος καὶ παναριώνιον εὐγραμμίαν προστοῦμη Ἑλληνικῆς καταποτῆς καὶ ὁμαίκινης ἀρρενωπότητος ἐπιβλητικὴν, κινουμένην, ὡς ἄγαλμα εξόχου γλύπτου, αἴφνης ἐμψυχωθέν.... Ἑλληνικὴ καλλονή, Ἑλληνικὴ κάρδις, μία τῶν ὡραιοτέρων θυγατέρων τῆς Πατρίδος ἡμῶν, μεγαλοποεπῆς φυσιογνωμία τῆς Ἑλληνικῆς ἀριτεῖς Πατρίδος ἡμῶν, μεγαλοποεπῆς φυσιογνωμία τῆς Ἑλληνικῆς ἀριτοκοατίας, ὡδαία ἀμάζων τῶν τιμών ἡμερῶν τῆς Ἑλλάδος.

στοκρατίας, ωδαί αμαζών των παιδιών της καὶ φυσικού κάλλους δὲν γηράσκουσι ποτε. Έκ τῆς ὀδύνης ἀνακύπτουσιν ισχυρότεραι, ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς ἀπελπιδίας ἀφύονται τὸ θάρρος ὃς ἐκ τοῦ πυθμένος τῆς θαλάσσης ἔχαγεται διὰ μαργαρίτης. Καὶ εἰς τὴν Ξάνθην, οὗτε τὰ τόσα συνεχῆ ἄλγη, οὐδὲν αἱ φυσικαὶ λύπαι, ἵσχυσαν εἰς τὸ νὰ κατασβέσωσι τὴν ἐν τῷ μάγῳ βλέψυματι τῆς παγκάλου γυναικός ἐνοικούσαν νεότητα καὶ ζωήν, τὸ ἐκ τοῦ μειδιάματός της ἀποπνεόμενον μῆρον τῆς εύτυχίας καὶ ὑπερόχου γοντείας . . .

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου πατριώτου **Ιωάννου Κωλέττη**, ὁ Βασιλεὺς "Οθών καὶ ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία, ὃν τὸ Μεγαλεῖον τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τὸ Ἐθνικόν ιδεῶδες ὑπῆρξεν ὁ πολικὸς αὐτῶν ἀστήρ, ὁ μόνος σκοπὸς τοῦ βίου των, εἰς ἐνδείξιν φιλίας καὶ εὐγνωμοσύνης πρός τὴν μητέρην τοῦ περιονυμάτου ἐκείνου ἀνδρός, ἐκάλεσαν ἐν τῇ Αὐλῇ τὴν ἐξ ἀδελφῆς ἀνέψιαν αὐτοῦ μητέρα τῆς **Ξάνθης** Σιμωνίδου, ἐπὶ διετίαν ἔκτοτε παραμεινασαν καὶ συζευχθεῖσαν τῷ 1849 τὸν **Δημήτοριν Χατζίδοκον**, τὸν πιστὸν φίλον καὶ παρήγορον τοῦ ουραγὸν καὶ ἐν τῇ εὐτυχίᾳ καὶ τῇ δυστυχίᾳ τοῦ ἐκπτώτου Βασιλέως.

Η Βασιλική ακόλουθια της πρώτης τῶν Ἑλλήνων. Αναδοὺς, εἰχε  
χαρακτῆρα ἀκραιφνῶς Ἑλληνικὸν καὶ ποίιθεν ἐν τῷ κύκλῳ, δῆτις  
χρημάτων περισσότερον τῶν Βασιλικῶν Αὐλῶν τῆς Ἑλλάδος, σχε-  
δὸν θυγατέρας ἡρώων καὶ συζύγους ἀγωνιστῶν, ὃν τὰ ὄνόματα ἔχει  
ἀναγράψει ἡ Πατρίς ἡμῶν μὲν ἀδαμάντινα γράμματα εἰς τὰς δέλτους  
τῆς ἴστοριας της. Τὸ ἄνθος τῆς τότε Ἑλληνικῆς εὐγενείας ἀπετέλει  
τὸν κύκλον τῶν συμβουλῶν καὶ τῶν Κυριῶν τῆς τιμῆς τῆς Βασιλι-  
σης τῆς πρώτης Δυναστείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἐκικλαφθεί-  
σης ὑπὸ τοῦ πτῦ οὐδὲν πόθων καὶ τῶν ἐλπίδων ὀδοκλήσου τοῦ Ἑλλη-  
νισμοῦ. Τελευταῖα παρὰ τῇ Βασιλισσῃ Ἀμαλίᾳ ἐν Βαμβέογῃ ἐκλήθη  
ἐπιψήφιος τῷ 1873 ἡ **Ξάνθη Σιμωνίδου**. Ή ἴστορια τῆς ἥσιος αὐτῆς  
κατὰ τὰς ἱμέρας ἐκείνας συμπληροῦ τὸν λαμπρότερον σταθμὸν τοῦ  
ὅραιον βίου της. Στιγμὴν δυγκινητικήν, γράφει ἡ λογία Βιογράφος τῶν  
ἄτυχῶν Εκείνων *Ἡγεμόνων*, ὑπόρκεο διὰ τὴν ἔξοριστον χρησαν  
λισθανόν ἡ ἐμφάνισις τῆς δεσποινίδος Ξάνθης ἐν πενθίμῳ πειροβολῆ,  
δῆνηγον μένην ὑπὸ τοῦ πατρός της: «Χατζίδες, πόδυνιθν ν' ἀρθρώσῃ  
ἡ περιίλυπος Ἀμαλία καὶ οἱ λυγμοὶ καὶ τὰ δάκρυα ἀπέκοψαν τὴν  
φωνὴν της. Καὶ ἔκλαιε καὶ κρούσοι δακρύων ἔρεον ἐκ τῶν γλau-  
κῶν της ὄφθαλμῶν, λαμβάνουσα ἐκ τῶν χειρῶν τῆς δεσποινίδος **Ξάν-  
θης Χατζίδηκον** τὸν στέφανον ὃν ἐκόμιζεν αὐτῇ διὰ νὰ καταθέσῃ  
ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ *Οθωνος*».

ἐπὶ τοῦ τάφου του Οὐδονίου".  
Η Ξάνθη διπλοῦν ἐν τῇ ἑποχῇ ἐκείνῃ ἔξεπλησσον παρὰ τῇ Βασιλίδισσῃ Ἀμαλίᾳ καθηκον. Νὰ παραμυθήσῃ αὐτὸν κατὰ τὰς πενθιμοὺς τῆς χροείας νῦνέρας και νὰ παραστήσῃ κατὰ τὴν ὑπεροχίαν εἰς τελευτῆς της. Η ώραια Ἐλληνίς υπενθύμιζεν ἐν τῇ ὑπεροχίᾳ εἰς τὴν ἀτυχίαν Βασιλίδισσαν τὴν γλυκύτητα τοῦ Ἀττικοῦ οὐρανοῦ και διὰ τῆς ἐπανθούσης χάριτος τοῦ δόκου παραστήματος αὐτῆς ὑπῆρχεν δὲ τελευταῖος Ἀγγελὸς παρηγορίας εἰς τὸ ἔξοδιστον. 'Ἐπ' αὐτῆς ἐπανεπάθη τὸ τελευταῖον βλέμμα τῆς Βασιλίδισσης Ἀμαλίας και διὰ τῆς Ξάνθης Χατζίδικου ἐστάλη ὁ ὕστατος χαιρετισμός της εἰς τὴν ποσοφίαν της Ἐλλάδα.

Ἐπανελθοῦσα μετέπειτα εἰς τὴν ἀγαπητήν της πατρίδα ή περικαλ-  
λῆς ἀμφίπολος τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας, συνεζεύχθη τῷ 1877 τὸν  
ἀλόγουμόντος ἐκ Θηβῶν πολιτευτὴν Διούνην Διαμάντην, οὐδὲ  
θάνατος ἐν τῇ ὁραιοτέρᾳ στιγμῇ τῆς δράσεως, ἀπεστέοντες τὴν πα-  
τρίδα χρησιμωτάτου καὶ εὐέλπιδος ἀνδρός. "Οδοί ποτύχουσαν νὰ ιδω-  
σιν ἢ νὰ ξενισθῶσιν ἐν τῷ ἐν Θηβαῖς οἴκῳ τοῦ πολυκλαύστου Δια-  
μάντη, οὐδέποτε θὰ ληφθοῦσιν τὴν ἔμμουσον ἀρμονίαν καὶ τὴν  
μαρπότητα τῶν δύο εἰδέτι ἀδυμβιθάστων ἀντιθέσεων καὶ ἀπροσεγγι-  
στῶν τοῦ Ἑνρωπαῖσμοῦ καὶ τοῦ Ἐλληνισμοῦ, οἵτινες ἔλαμπον συγ-  
κεραυνίζοντο ἐν τῷ φιλοξένῳ οἴκῳ τοῦ εὐπατρίδου Θηβαίου καὶ τῆς  
εὐγενοῦς ἐγγονῆς τοῦ Κωλέττην.

ευγένους της εγγονής της οποίας ήταν η Μαρία Καζαντζάκη. Το πατέρα της ήταν ο Καπετάνιος Δημήτρης Καζαντζάκης, ο οποίος ήταν από τους πρώτους στην Ελλάδα που διαβάστηκε την έργο του Αντρέα Σαββά. Η Μαρία Καζαντζάκη γεννήθηκε στην Αθήνα το 1888.



Δοίσμοιρα τέκνα! Ἐκπεπληγμένα πρὸ τοῦ κεραυνώδαντος τὴν  
ἀγαθήν σας ψυχὴν φοβεροῦ δυστυχήματος, περιπτυχθῆτε δι' ὑστά-  
την φορὰν περιλύπως τὴν εὐφύλτον μυτέρα Σας, μάτην ἀγωνιζό-  
μενα, ἵνα τὴν θερμάνητε, ἵνα μεταδώσητε ἐκ τῶν ιδίων σας παλ-  
μῶν, ζωῶν, εἰς τὴν ψυχὴν πλέον καρδιάν της... Εἰς μάτην θ' ἀνα-  
ζητήσητε τὰ τελευταῖα μυτρικά της φιλήματα. Περιβάλλετε την ἐπί-  
τινας εἰσέτι στιγμᾶς διὰ τοῦ βλέμματός σας, ἀτενίσατε την τὸ ὑστα-  
τίνας καὶ συγκρατήσατε, ἀπό δάκρυν πλαισίουμένην τὴν εἰκόνα τῆς  
γλυκυτάτης Μητρός Σας, παραμυθίαν, ἐν ταῖς μετέπειτα στιγμαῖς  
τοῦ βιωτικοῦ ἄλγους.

Καὶ τώρα ἀκόμη δὲν μᾶς πείθει ἡ θέα τοῦ ἀνθοστεφους φερετιδού Σου, πεφιλημένη νεκρά, ὅτι διὰ παντὸς ἐνέκλεισες εἰς αὐτὸ τὰ πάντα, ὅτι ἐσταμάτησε διὰ παντὸς ἡ πλῆμμα ἐκείνη τῆς ζωῆς, πάντα, ὅτι ἀπέδιδε τὴν συμπαθεστέραν μαργαρίταν καὶ ἀντὶ τῶν τόδων ἐλ-ητικῶν ἄπειδε τὴν λατρείαν τῶν πολυφιλήτων τέκνων σου, ἐπιστενες πιῶν, ἃς ἐν τῇ λατρείᾳ, ὥδη ὑπὸ τὸ ἄρωμα τῶν τελευταίων ἀνθέων, ἀτινανά τὸν προσδέχομεν καὶ τὸ φέγγος νεκρικῶν λαμπάδων, ἀγεσαι ὑπὸ τὰ σκότῳ τοῦ "Ἄδου, πρὸ τοῦ ὅποιου ἀσπλαγχνος, ἀνευ πόνου, ἀνοιγεται τῆς ληθῆς ἡ ἀδαμαντίνη πύλη ...



Σκορπίδατε τὰ τελευταῖα δακρυσπότιστα ἄνθη τῆς ἀγάπης καὶ τῆς λατρείας σας εἰς τὸ φέρετρον τῆς ὥραιας νεκρᾶς. Τὸν πανύστατον στεναγμόν της ἀπέδωκεν εἰς ξένον οὐρανόν, ἀλλὰ μὴ λημονίσασα τὴν γαλανήν πατρίδα της, τῆς δύοις ἡ ἀκτινολαμπτὴ τοῦ οὐρανοῦ της ἔχωγραφίζετο ἐντὸς τῶν πανευρόφων ὀφθαλμῶν της, πλεθε ρά παραδίδωσι εἰς τὴν γῆν τῆς αἰώνιότητος, εἰς τὰ βάθον τοῦ τάφου, ἐψ' ὅντοι θεοφρετοῖς ναυαγοῦσιν πόθοι καὶ συντριβονται αἱ γλυκύτεραι ὀνειροποιλῆτεις, ὅπου δὲν συναντᾶται τις πλέον τὰ τουφερά ἐκεῖνα μαρτυρία τοῦ πόνου τῶν ἐπιζώντων πρός τὴν μνῆμαν προσφιλῶν πλασ-

μάτων, ἀτινα ἐξηφανίσθησαν ὑπὸ τὸν παγερὸν ἐναγκαλισμὸν τῆς μητρὸς γῆς, . . . τὸ κουρασμένον σῶμά της... Εἶναι τὸν πόειον ὑπὸν τῆς ἐναρέτου και

Τριπλωσόν ἀτυχεστάτη Εάνθη τὸν πορεμόν υπὸν τῆς εὐαγγελίας, πιστεύει, ὅτι ἔαν τῆς φύσεως οἱ νόμοι, ἀναλλοίωτοι λειτουργοῦντες, ἀποκομιζουσιν ἐν τῷ φορτὶ τοῦ χρόνου ἐκ τῆς γῆς ταύτης, διὰ τοῦτον καὶ ἡφέμερον πρόκειται ἐν τῷ βίῳ, τὸν μετριόφθορα στέφανον τῶν ιδιωτικῶν ἀφετῶν, ἐν αἷς ἐνδιδαχοῦται ἡ ψυχὴ, ἀδυνατοῦσίν νὰ μαρφάνωσι καὶ παραδύνωσιν ἐν τῷ ξενεντοποίῳ τοῦ τάφου, ἢ ἀλλοιώσωσι καὶ ἔξαφανισθωσιν ἐν τῇ παρελεύσει τῶν χρόνων. Οἱ χρόνος καὶ διατήση τῶν άναμνησεις ὁραίας ζωῆς, δὲν θυνήσκει· ἀναδικάπτεται καὶ ἀκτινοβολεῖ στιλπνότερον πολλάκις.

ται καὶ αἰτινῶς τοῦ θεοῦ. Αὕτη δέ τοι πάντας γνήσιαν  
"Αξέσθι ἐλάφρᾳ ἢ γῆ, πτῖς θὰ καλύψῃ τὸ ωραιόν σου μα τη  
Αθηναίας δεσποίνης, ἃς φύωνται δ' ἐπ' αὐτοῦ διαρκῶς ἄνθη, ἐπίσης  
ώραια, ὡς ωραία ὑπάρχει τῇ ψυχῇ Της. Τὴν νύκτα, ὅταν φυσᾶ ἐρη-  
μικῶς πεύκων καὶ τῶν κυπαρισσῶν, ἃς κλαίουσι ταῦτα τὸν ἀσθετὸν  
τῶν πεύκων καὶ τῶν κυπαρισσῶν, ἃς κλαίουσι ταῦτα τὸν ἀσθετὸν  
πόνον τῆς καρδίας, δότις γλυκυθύμως συνέχει, διὰ τοῦ ποθενετόρου  
συνδέσμου, τας πάντοτε ἀγαπητὰς ἐτί τοῦ κοδίουν ὑπάρχεις . . .

Ουνοεούμενοι, τας πάντας γνώσεις, πλέον παντός γνώσης οεούμενοι, λεγομένοι.  
‘Η ψυχή Σου, ἐλευθέρα πλέον παντός γνώσης οεούμενοι, λεγομένοι.  
Ταὶ νῦν εἰς τὸ ἀνέσπερον φῶς τῆς Θείας ἀγάπτης, ὅπερ τοσάκις Σὺ  
ἐν τῇ ζωῇ ὠνειροπόλινδες . . . .

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΡΣΕΝΗΣ



ВРОХН - ΔΑΚΡΥΑ

Σὰν βλέπειο μαῦρα σύννεφα  
εἰς τὴν οὐράνια φύσι,  
καὶ νὰ ξεπάνουν ὑστερα  
νὰ βρέγουνε σᾶν βρύσι,  
μου σφίγγει ὁ πόνος τὴν καρδιά,  
γωρίς νὰ κάμα κρίσι . . .



'Αλλὰ σὸν βλέπω σύννεφα  
'ε τὴν φωτεινὴν θωριά Σου,  
κι' ἀνέλπιστα νὰ στάζουνε  
τὰ μάτια τὰ δικά σου,  
μὲ πέρονει τὸ παρόπονο  
καὶ κλαίων κ' ἐγώ σιμά σου.

(1898)

3

• Ο ΣΑΙΞΠΗΡ ΕΝ ΤΩΙ ΣΠΟΥΔΑΣ ΤΗΡΙΩΙ ΤΟΥ •

(Έχαράχθη ἐκ πολυτίμου φωτογραφίας  
διαποσπούς φιλέλληνος)